

Nr. 144 Przedpłata w Poznaniu: kwartalnie 1 markę, miesięcznie 35 fen., z odprowadzeniem do domu 1 mk. 25 fen., WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie. **Poznań, niedziela 27 czerwca 1897** Przedpłata na pocztach: kwartalnie 1 markę. INSERATY od wiersza drobnego 25 fen. RĘKOPISÓW się nie zwraca. **Rok 15.**

REDAKCYA „Wielkopolanina“: Wielkie Garbary 50. — EKSPEDYCYA: ul. Wodna 15, w drukarni Fr. Chocieszyńskiego.

Zaproszenie do przedpłaty.

„Wielkopolanin“ kosztuje na pocztach, w ajencyach i w ekspedycyi, bez odnoszenia do domu

kwartalnie 1 markę.

Upraszamy każdego abonenta naszego zamiejscowego zapisywać „Wielkopolanina“ na najbliższej sobie poczcie, nie gdzieindziej, nie w ekspedycyi naszej.

„Wielkopolanin“ zapisany jest w cenniku pocztowym w wykazie głównym (Hauptbuch, zweite Abtheilung) pod nr. *t.* 119.

Ekspedycya przyjmuje najchętniej przedpłatę tylko od mieszkańców miasta Poznania wyłącznie, gdyż zamiejscowy każdy abonament wymaga wysełki pod opaską, co przysparza kosztów.

W Poznaniu mieszkaniec tego miasta zapisywać może „Wielkopolanina“ w ekspedycyi.

Kto na prowincyi żąda, żeby mu poczta odesłała „Wielkopolanina“ do samego domu winien dopłacić poczcie do abonamentu 40 fen. kwartalnie.

Kto koniecznie żąda, żeby mu ekspedycya posełała „Wielkopolanina“ codzień pocztą pod opaską, płaci kwartalnie 3 marki 25 fen.

„Wielkopolanin“ dołącza dla swych abonentów bezpłatny dodatek świąteczny z rycinami pod tytułem „Ognisko domowe“ i „Pasiecznika“ wraz z Obroną prawną.

Zwracamy uwagę, iż „Wielkopolanin“ wychodzi w zwiększonym formacie bez podwyższenia abonamentu.

„Wielkopolanin“ jest najwięcej rozpowszechnionem pismem, z powodu tego wszelkie ogłoszenia najskuteczniejsze znajdują rozprzestrzenienie.

W tem ćwierćroczu wychodzić będzie bardzo interesująca powieść społeczna, pod tytułem: **„O gniazdo rodzinne.“**

Zwracamy również uwagę, iż wszystkie wiadomości o zebraniach i t. d., które mają być zamieszczone w bieżącym numerze, winny być w rękach redakcyi dnia tego do godz. 9 przed południem, z powodu bowiem wielkiego nakładu „Wielkopolanin“ w południe jest już gotowym, by mógł być pocztą zaraz rozsełanym.

Zachęcamy również do jak najliczniejszej przedpłaty i szerzenia „Wielkopolanina“ w kołach, w których dotychczas nie jest znany. „Wielkopolanin“ służy każdemu z swych czytelników radami i wskazówkami w rozmaitych potrzebach życia.

Ponieważ z powodu zbyt późnego zapisywania, pierwsze numery „Wielkopolanina“ niektórych czytelników nie dochodzą, zwracamy uwagę,

iż czas odnowić przedpłatę,

tym tylko sposobem mogą sobie szanowni abonenci zapewnić, że odbiorą wszystkie numery pisma począwszy od pierwszego dnia kwartału.

„Wielkopolanina“ abonować również można na wszystkich pocztach austro-węgierskich, oraz Bośnii i Hercegowiny, na co zwracamy uwagę przebywających tam rodaków. W wykazie ogłoszonym na rok 1893 przez naczelny urząd pocztowy austro-węgierski we Wiedniu, w dziale pism zagranicznych, które abonować można na każdej poczcie austro-węgierskiego cesarstwa, „Wielkopolanin“ zamieszczony jest na stronie 172 pod nr. 168. — Na pocztach szwedzkich, duńskich, norwegskich, belgijskich, szwajcarskich oraz na poczcie niemieckiej w Konstantynopolu zapisywać „Wielkopolanina“ można również. Pod opaską wysełamy jak dotąd „Wielkopolanina“ do Francyi, Włoch, Szwajcaryi, Anglii, Hiszpanii, Turcyi, Ameryki i t. d. codziennie, trzy lub dwa razy tygodniowo według życzenia.

Szkoły ludowe w Rosyi.

Na ostatnim zjeździe rosyjskich rolników zajmowano się także sprawą szkół ludowych w Rosyi. Wszyscy nieomal mówcy wyrażali wprawdzie przekonanie, że brak oświaty u ludu rosyjskiego jest głównym hamulcem rozwoju kraju, ale przytem wyrażano przekonanie, że przy zakładaniu szkół i przy wprowadzeniu pewnego przymusu szkólnego, trzeba postępować ostrożnie, ponieważ mużyk rosyjski ma wstręt do szkoły. Odzywa się wprawdzie pomiędzy ludem rosyjskim pewne dążenie do oświaty, ale wogóle chłop rosyjski z niedowierzaniem patrzy na szkołę i nauczycieli. Szkoła i nauczyciel są dla wieśniaka rosyjskiego jeszcze w wielu razach zjawiskiem niezwykłem.

Z małemi wyjątkami szkólnictwo ludowe w niektórych guberniach rosyjskich prawie nie istnieje. Gubernia Kazańska, naprzykład, której stolica, Kazań, ma jeden z lepszych uniwersytetów w Rosyi, zajmuje pomiędzy 50 guberniami Rosyi 40 miejsce pod względem liczby szkół ludowych. Na 3900 dusz przypada w guberni tej jedna szkoła, a na 8000 dusz — karczma — zestawienie to jest znamiennem dla rosyjskich stosunków. Co prawda umie zarząd gubernialny tanio opędzać potrzeby oświaty ludowej. Na szkoły wydaje bowiem tylko 230,000 rubli, ale za to ludność przepija w gubernii Kazańskiej 7 milionów rubli rocznie. Tak samo mniej więcej wygląda w guberniach Kijowskiej, Charkowskiej Odeskiej. A co najdziwniejsza, że w wielu guberniach jest obecnie szkół ludowych mniej niż ich było przed stu laty, a nawet przed 150 laty. W gubernii Charkowskiej przypada obecnie jedna szkoła na **4300** dusz, w roku **1732** przypadała jedna szkoła na **3000** dusz.

Tam, gdzie stosunki szkólne są nieco korzystniejsze często trzeba dzieci rok naprzód zapisać do szkoły, ponieważ zazwyczaj wielkie jest przepełnienie, stąd trudności przy przyjmowaniu dziatwy.

W Saratowskiej gubernii, w której według rosyjskich pojęć, jest szkólnictwo wzorowe, rokrocznie setkom dzieci odmawia się przyjęcia do szkół. Bywa też, iż po dokonanej rewizyi przez którego z wyższych urzędników trzeba rozpuścić z jednej szkoły w środku roku szkólnego do pięćdziesięciu dzieci.

Stosunki są opłakane, ale obecne rządy wejrzały dokładnie w sprawę i zamierzają dźwignąć szkólnictwo ludowe.

Rosyanom nie można odmówić praktycznego zmysłu, tak n. p. powziął rząd rosyjski myśl połączenia szkół ludowych z niższemi szkołami rolniczemi, aby razem z oświatą dać włościaństwu pewne wykształcenie zawodowe, Chęć dania dziecku oprócz zwykłego wykształcenia także pewnych praktycznych wiadomości, przeważa w rosyjskiem szkólnictwie ludowem i często znajduje zastosowanie. Rząd rosyjski rozmyśla także, czy nie zaprowadzić przymusu szkólnego, zanim jednak ten ważny krok uczyni, powinien uregulować nieco stosunki komunikacyjne, bez tej podstawy wszelkie rozporządzenia i przymusy szkólne na nic się nie zdadzą.

Nie bez celu podaliśmy powyższe wiadomości o rosyjskiem szkólnictwie ludowem. Dwa są względy, które nas do tego spowodowały. Po pierwsze wiemy wszyscy. iż jakkolwiek stan oświaty ludowej w Królestwie Polskiem jest bardzo niski, o wiele on przewyższa dzięki lepszemu geograficznemu położeniu, dzięki naszej wyższej i dawniejszej kulturze i dzięki staraniom prywatnym stan oświaty ludu rosyjskiego — to też pomimo teroryzmu rosyjskiego, nie ma żadnych obaw, aby Rosya naszych rodaków w Królestwie pochłonąć mogła. Że Rosya rozumiała tę naszą wyższość, dowodem system ogłupiania i demoralizowania wprowadzony po 1830 roku — Obecny gubernator Warszawski nie jest zwolennikiem tego staromoskiewskiego systemu. Jako człowiek europejski wie on dobrze, iż staromoskiewski system szkodził nie nam, tylko państwu. Powtóre chcieliśmy wykazać, że potęga Rosyi, która już dziś jest wielką, nie doszła jeszcze do zupełnego rozkwitu. Rozwinie się ona dopiero wtenczas, gdy oświata ludu wzrośnie, wtenczas też może Rosya odegrać wielką rolę w świecie słowiańskim w przeciwieństwie do szczepów germańskich.

Warto też jeszcze dodać, że przy obecnym stanie rzeczy dążenia pewnych partyj do nadania rządom rosyjskim form konstytucyjnych nie mogą się przyjąć, ponieważ lud rosyjski zupełnie jeszcze nie pojmuje doniosłości takiej zmiany.

Kasa pożyczkowa Spółki rolniczej w Brodowie.

W dniu 28 b. m odbędzie się Walne zebranie tej Spółki. Na porządku dziennym jest punkt: „Zmiana ustaw, lub uchwała co do likwidacyi Spółki i wybór likwidatorów“.

Z punktu tego wnosić można, że Spółka ma zamiar się rozwiązać.

Nie wiemy wprawdzie od jak dawna Spółka istnieje i co jest przyczyną tej chęci ustania w półdrogi, w każdym razie przypuszczamy, iż tu znowu nasz znany brak wytrwałości prowadzi do porzucenia rozpoczętego dzieła.

Trudności są wszędzie, ale dla tego nie wolno nam rąk opuszczać, przeciwnie, im większe trudności, tem więcej należy sił dokładać, aby je usunąć.

Niechaj tych kilka słów zachęty do pracy będzie bodźcem dla obywateli Brodowskich do wytrwania przy instytucyi pożytecznej. Spodziewamy się, że Spółka się rozpatrzy, zreorganizuje i nadal istnieć będzie.

W górę głowy — i serca!

Wolność wyznania.

Jako uzupełnienie do naszego artykułu z numeru 145 pod tytułem „utrudnienia“ podajemy, co piszą „Germania“ i „Gazeta Tor.“ w podobnej sprawie:

W państwie pruskiem poręcza nam konstytucya wolność wyznania. Niestety, spostrzegamy na każdym kroku, że różnym gorliwym urzędnikom odnośny przepis konstytucyi bardzo zawadza. Okazało się to mianowicie z okazyi uroczystości Bożego Ciała. Donieśliśmy już o zakazie procesyi w Lubawie.

Teraz dowiadujemy się znów z „Germanii“ berlińskiej, że w Quakenbrück w Hanowerskiem otrzymali różni uczestnicy procesyi następujący mandat karny:

Dnia 17 czerwca br. jako kierownik procesyi, publicznego pochodu, bez upoważnienia policyi przeprowadziłeś Pan pochód przez Langestrasse przed rynkiem i przez to zatamowałeś s w a w o l n i e (!) ruch publiczny.

Dowodem przestępstwa urzędowe doniesienie.

Na mocy §§ 70 i 75 rozporządzenia policyjnego z dnia 1 października r. 1889 i 366 kodeksu karnego jest Pan przeto skazany na złożenie w przeciągu dni 14 w kasie kamelaryjnej w Quakenbrück 10 mk. kary albo na 2 dni aresztu jeżeliby kary nie można wyegzekwować.

Dr. Willmann, burmistrz.

Podawszy powyższy ukaz, zwraca „Germania“ uwagę ministra pana Reckego na pana burmistrza Willmanna, jako męża, godnego awansu, o ile możności, na landrata w Puttkamerunie.

Przy tej okazyi przypomina „Germania,“ że przed rokiem wybudowano w Quakenbrücku za upoważnieniem policyi stajnie dla cyrku tuż przed drzwiami kościoła katolickiego, a zażalenie katolików nie odniosło skutku.

„Germania“ wyraża zdziwienie z tego powodu. Nas już nic nie dziwi. Dla czego?

Wszak wiadomo, że w Prusiech mamy następujące klasy obywateli: I. Niemcy protestanci, szlacheckiego pochodzenia, posiadający stopień oficerski; II. Niemcy protestanci, posiadający albo tylko szlachectwo albo tylko stopień oficerski; III. Niemcy protestanci bez szlachectwa i bez stopnia oficerskiego, przekonań konserwatywnych lub pokrewnych; IV. Niemcy protestanci wolnomyślni; V. Niemcy katolicy, wolnomyślni; VI. żydzi; Niemcy katolicy gorliwi; VIII. obywatele klas poprzednich, którzy weszli w gruby zatarg z kodeksem honorowym i karnym. (Mniejsze powodują tylko obniżenie o jednę do dwóch szczebli na drabinie.) IX. Polacy, wychowujący swe dzieci po niemiecku i czytujący niemieckie gazety X. socyaliści; XI. Polacy, wychowujący dzieci po polsku i czytujący polskie gazety ale nie należący do polskich towarzystw; XII. anarchiści; XIII. Polacy należący do polskich towarzystw; XIV—XX. obywatele klas od VII. do XIII. żyjący w zatargu z kodeksem honorowym; XXI. polscy redaktorzy i wogóle obywatele pracujący gorliwie nad utrzymaniem ducha i języka polskiego. XXII. Jezuici, Karmelitanki, Sercanki i członkowie tym podobnych zgromadzeń zakonnych.

Że powyższa klasyfikacya w przybliżeniu odpowiada rzeczywistości, przyzna każdy, kto pilnie śledzi stosunki nasze. Że Polaków uważa się za gorszych od anarchistów, dowodzi fakt istnienia antipolskich ustaw i antipolskiej spółki HKT. podczas kiedy socyaliści i anarchiści mają prawo otrzymania włości od komisyi kolonizacyjnej i stypendyów z funduszów antipolskich i wolno im także należeć do otaczanej opieką znanej spółki H. K. T., która wypisała na swym programie zjednoczenie przeciw Polakom wszystkich Niemców, bez względu na przeciwieństwa polityczne, społeczne i gospodarcze. Katolicy niemieccy powinni być zadowoleni, że ich na skali wartościowej nie umieszczono jeszcze niżej. To wielka łaska, a kto tego nie uznaje, zapomniał widocznie czasy kulturkampfu, podczas którego gorliwy kapłan katolicki uchodził za najniebezpieczniejszego zbrodniarza.

Niektóre zakony jeszcze dziś uważane są za tak szkodliwie, że ich członkom nawet pobyt i wszelka działalność w państwach niemieckich wzbronione.

Korespondencye.

Miejska Górka, 24. 6. 97.

W piękną szatę świąteczną przyodziała się i w tym roku parafia tutejsza w dzień św. Trójcy. Dnia tego bowiem dzieci parafii przystępowały do pierwszej Komunii św. W towarzystwie wszystkich bractw tutejszych kościelnych z obrazami, chorągwiami na czele przy odgłosie dzwonów i pieśni „Kto się w opiekę“ prowadził miejscowy X. proboszcz Chrustowicz, przybrany w kapę 71 dzieci do kościoła z probostwa pięknie w zieleń przyozdobionego przez umajone ulice. Wśród mszy św. wygłosił X. proboszcz mowę do dzieci. Poczem rozdał Komunią św. i po nabożeństwie obdarzył dziatwę obrazkami.

Niezwykły też ruch panował dnia tego samego w mieście naszem. Był to dzień św. Antoniego, na który przypadł w klasztorze tutejszym na Goruszkach doroczny odpust. Że to niedziela była, dla tego pątników bardzo dużo przybyło nie tylko z okolic bliższych, ale i z dalekich jak Krotoszyna, Ostrowa, Ostrzeszowa i innych. Spowiedzi słuchało przez kilka godzin 14 kapłanów.

Doroczna procesya w uroczystość Bożego Ciała odbyła się w mieście przy ładnej pogodzie. Ulice i rynek kędy procesya przechodziła, były pięknie przyozdobione a i ołtarze starannie urządzone. Najś. Sakr niósł X. proboszcz pod baldachimem, dar obywatela p. Telesfora Funke, w asystencyi dwóch księży z klasztoru: O. Anastazego Szpręgi i Tyburcego Dybol, którzy też ewangelie śpiewali. Poczem X. proboszcz z O. Anastazym pojechali na procesyą do bliskiej Sarnowy, gdzie prowadził X. prob. Chrustowicz procesyą, a śpiewali ewangelie X. prob. Granatowicz z Łaszczyna, prob. Miśkiewicz z Zakrzewa prob. domu karnego Meissner z Rawicza i O Anastazy. Przy tej uroczystości widoczny też był jeszcze smutek. Brakło ś. p. proboszcza Sarnowy X. Leopolda Chmielińskiego, kilka dni przedtem zmarłego. W niedzielę wśród oktawy odbyła się procesya w klasztornym kościele tak samo, jak w sumę uroczystość w kościele parafialnym, Miejsko-Górockim.

W oktawę Bożego Ciała, odbyła się znowu procesya w Miejskiej Górce tak jak w pierwszym dniu po rynku Celebrował X. Meissner z Rawicza, ewangelie śpiewali O. Anastazy, X. Tyburcy Dybol, X. Miśkiewicz i X. Waściński. Pogoda przepyszna. Nieszpory oprawił solenne O. Anastazy.

Prezentę na probostwo w Sarknowie odbierze się X Jüttner, nauczyciel religii przy Seminaryum nauczycielskim w Rawiczu.

Tutejsze Towarzystwo przemysłowe odprawiło swą doroczną letnią zabawę, gdzie zgodnie i wesoło się bawiono.

Budowa kolei żelaznej ostrym postępuje biegiem i na październik będzie kolej oddaną do użytku publiczności.

Zboża i jarzyny w tym roku wyśmienite, a siana sprzęt bardzo obfity.

Wierzenica. W niedzielę, d. 15 b. m. po południu o godz. 4 udali się członkowie Kółka włościańskiego Wierzenickiego do Janikowa, aby zwiedzić trzy gospodarstwa i to: gospodarza Madały, Rumińskiego i Gajewskiego.

Pod przewodnictwem prezesa JW. hr. K. Cieszkowskiego, który także przybył na to zebranie, zaczęto zwiedzanie od budynków jako też inwentarza żywego i martwego, poczem na czterech powózkach udano się w pole.

Wszystkie trzy gospodarstwa znaleziono w wzorowym porządku i na każdym kroku znać było umiejętnie i starannie prowadzącą rękę gospodarza.

Gospodarstwo Madały odznaczało się nadzwyczaj praktycznem urządzeniem i porządkiem w budynkach; gospodarstwo zaś Gajewskiego bardzo dobrym i pięknym inwentarzem żywym i to nie tylko końmi, ale i bydłem i nierogacizną.

Po ukończeniu zwiedzania raczyły gosposie wszystkich obecnych członków z staropolską gościnnością. Bawiono się więc do wieczora, a odjeżdżając zabrali członkowie z sobą jaknajlepsze wrażenie, gdyż tak wzorowych gospodarstw nie spodziewano się zastać. Sekretarz.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Oświadczenie ministra Recke w Izbie Panów, iż rząd wielką wagę przywięzuje do przeprowadzenia ustawy o stowarzyszeniach, niemile dotknęło koła narodowoliberalne, „Köln. Ztg.“ zamieszcza iście kolczaty artykuł przeciw panu Reckemu, i radzi kanclerzowi i panu Miquelowi, aby się po prostu pozbyli i pana Recke i ustawy. Stosunki tak się zaostrzyły, iż nawet umiarkowani nawołują, aby obywatelstwo łączyło się zgodnie do zwalczania „junkerstwa“. Przyszłe wybory rozstrzygną o losach junkrów z po za Łaby. Nigdy sposobniejszej nie było chwili dla obywatelstwa, jak dzisiajsza. Rzeczą kanclerza rzeszy powstrzymać tę walkę.

— Na wieczorze u p. ministra handlu Brefelda, był także kanclerz rzeszy i rozmawiał długo z naszym posłem p. szambelanem C e g i e l s k i m i p. Sas J a w o r s k i m, co zrobiło znaczne wrażenie. Na tymże wieczorze żądał podobno pan Miquel od członka Izby Panów Manteufla, aby Izba przywróciła ustawę w brzmieniu rządowem. Żądaniu temu oparł się p. Manteuffel stanowczo. — Minister Brefeld życzy sobie interpelacyi w sejmie w sprawie giełdy.

— (Z sejmu). W sejmie wniósł agraryusz hr. Armin interpelacyą w sprawie giełdy, mianowicie żądał zakazu dla rannej giełdy. Minister Brefeld odrzekł, iż giełda ta nie zajmuje się transakcyami terminowemi, z tego powodu nie można giełdy rannej ograniczać.

— Komisya Izby Panów przyjęła 14 głosami przeciw jednemu ustawę w brzmieniu przez sejm uchwalonem. Oprócz tego przyjęła wniosek hr. Stolberga, według którego § I, III i V przywrócone w myśl wniosków wolnokonserwatystów. W § III skreślone są słowa „socyalistyczne i komunistyczne (dążenia); — tym sposobem mowa tylko o socyalistycznych i anarchistycznych dążeniach. — Oczywiście sejm ustawę tak zmienioną odrzuci, jakie bądą dalsze losy ustawy, dowiemy się niebawem.

Z Ziem Polskich. Kilkakrotnie już podawano wiadomość, że wiele kwestyi decydowanych dotąd w komitecie ministrów, obecnie ma być powierzonych kompetencyi pojedyńczych ministrów, ażeby sprawom zapewnić szybszy przebieg. „Prawit. Wiestnik“ potwierdził te wieści, wymieniając cały szereg spraw, które mają być rozstrzygane takim sposobem przyspieszonym. Dla Królestwa Polskiego z nowego rozporządzenia najważniejsze są następujące punkty: Ustawy Towarzystw rolniczych w Królestwie Polskiem, Towarzystw ubezpieczenia wzajemnego i pomocy, wogóle Towarzystw, zawięzywanych w celach dobroczynnych lub społecznych w naszym kraju, zatwierdza minister spraw wewnętrznych za zgodą jenerał-gubernatora warszawskiego; ustawy Towarzystw urządzania odczytów ludowych i czytelń w całem państwie zatwierdza minister oświaty; wszelkie stowarzyszenia przemysłowe i handlowe nie akcyjne zatwierdza minister skarbu. — Donosząc o tem postanowieniu, „Kurj. Warszawski“ pisze: „W rozporządzeniu tem, które otrzymało już sankcyę carską, jest wyraźna wzmianka o „stowarzyszeniach gospodarczo rolniczych w Królestwie Polskiem.“ Jak wiadomo, dotąd Królestwo nie ma ani jednego takiego stowarzyszenia, skoro więc ustawa państwowa wprost mówi o ich organizacyi, należy dołożyć starań ażeby ważne to prawo nie pozostało martwą literą. Oddziały Towarzystwa popierania rosyjskiego przemysłu i handlu, tudzież robotnicy w nowem rozporządzeniu otrzymali niejako zachętę do inicyatywy w sprawie dla kraju, jak nasz rolniczego, tyle ważnej, bo w sprawie samopomocy ku rozwojowi rólnictwa i przemysłu rolnego.

Austrya. Pewien dziennikarz rozmawiał z przywódzcą węgierskich socyalistów Aleksandrem Pfeifferem o położeniu i usposobieniu robotników wiejskich na Węgrzech. Według zdania Pfeiffera za 4 lata ma wybuchnąć ogólny strejk. — Pan socyalista oczywiście mocno przesadził.

Włochy. W Izbie włoskiej wspomniał Imbriani gorącemi słowy o bitwie pod Solferino, wyrażając życzenie, aby sztandary francuskie walczyły zgodnie obok włoskich za wolność ludów. Przemowa była zwrócona przeciw Austryi.

Anglia. Obchodom w czasie jubileuszu królowej, przypatrywało się półtora miliona osób. — Przedwczoraj było wielkie galowe przyjęcie u księcia Walii, następcy tronu angielskiego. Na przyjęciu było wszystko, co ma znaczenie i zajmuje wybitniejsze stanowisko.

RUCH W TOWARZYSTWACH.

* Zebranie Towarzystwa Młodych Przemysłowców w Poznaniu odbędzie się w poniedziałek, dnia 28 czerwca wieczorem punktualnie o godzinie 8 i pół na sali p. Adamskiego przy ulicy Wrocławskiej nr. 18. Na porządku obrad odczyt p. Tucholskiego: „O dążnościach masoneryi.“ Zarząd.

* Nadzwyczajne walne zebranie Kat. Tow. Robotników Polskich w Poznaniu odbędzie się w niedzielę, dnia 27 b. m. punktualnie o godz. 5 na sali Dominikańskiej, wchód z ulicy Szewskiej. Na porządku obrad wykład i wybór prezesa i sekretarza. Goście przedstawieni przez członków mile widziani. Zarząd.

* Sw. Łazarz. Roczne walne zebranie Towarzystwa „Kościuszko“ (w Górczynie) odbędzie się w niedzielę, dnia 27 czerwca r. b. wieczorem o godz. 7 na sali p. Jana Piechowiaka. Porządek obrad: Sprawozdanie roczne zarządu. — Liczny udział szanownych członków pożądany. Goście mile widziani. Zarząd.

* Jerzyce. Zwyczajne zebranie Towarzystwa Śpiewu „Halka“ w Jerzycach odbędzie się w poniedziałek, dnia 28 b. m. o godzinie pół 9 wieczorem w lokalu Towarzystwa. Szan. członków prosi o liczne i punktualne przybycie Zarząd.

* Winiary. Zwyczajne zebranie Tow. Przemysłowców w Winiarach odbędzie się we wtorek, d 29 bm. w lokalu p. Piotrowskiego w Urbanowie, z powodu święta Piotra i Pawła o godzinie 9 wieczorem. Na porządku obrad odczyt. Liczny udział członków pożądany. Goście wprowadzeni przez członków mile widziani.

Zarząd.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 26 czerwca.

Uczmy dzieci pisać i czytać po polsku.

* Na czas wielkich wakacyi przyjmuje w gościnę p. Felicya Gajewska z Turzna 2 dziewczynki.

* Na kolonie wakacyjne: hr. Tyszkiewicz z Wolnowa 50 mk, p. S. Krzyżanowska we firmie T. Krzyżanowski z Poznania darowała większą ilość sprzętów kuchennych dla kolonii żabikowskiej.

* Na „Chleb św. Antoniego“ nadesłali: pp. Sznyter 1,95 mk., Schreiber z Lipówki pod Pogorzelą 2,95 mk., B. Halbsgut z Konarzewa 1 mk.

* Na kościół w Jerzycach nadesłali: Sznyter 1 m., B. Halbsgut z Konarzewa 1 mk.

* Na kościół w Mądrem nadesłał p. B. Halbsgut z Konarzewa 1 markę. — Razem złożono dotychczas 14,16 mk. O dalsze ofiary bardzo prosimy.

* Na kościół w Barcinie nadesłał p. Sznyter 1 mk.

* Na kościół w Kołdrąbiu nadesłał p. Sznyter 1 mk.

* Poznań. (Urząd stanu cywilnego dnia 25 b. m.) Zapowiedzi: Zarządzca browaru K. Wróblewski z Pel. Koc. Syna: Rob. R. Zeidler. Przykrawacz P. Jankowski. Cygarnik St. Nowakowski. Komornik A. Schiller. Stol. A. Pelke. Córkę: Szewc Kr. Szostak. Piwiarz J. Karolczak. Czel. ślus. Fr. Redmer. Czel. cies. K. Kupsch. Zecer M. Lisowski. Umarli: Wł. browaru Jan Lambert 70 l. Rob. Wal. Ignaszewski 61 l. Wd. E. Krzyżyńska 73 l. Doz. żwirówki Wł. Hubert 56 l. Ubogi miejski M. Jaskólski 72 l. B. Winter 10 m. K. Perliński 2 m. Weronika Mospan 4 m. Józ. Malk 3 l. Kup. Filip Scheftel 21 l.

* Na targ piątkowy doprowadzono i dowieziono: 42 bydląt, 161 tucznych wieprzy, 59 warchlaków, 128 prosiąt, 75 cieląt, 132 skopów. Za bydlęta płacono 28—30—32 mk., za tuczne wieprze do 39 mk., za cielęta do 37 mk., za skopy do 24 mk. za ctr. bez cła. Za prosięta za parę do 24 mk. i wyżej. — Za mąki pastewne płacono: za ospę rżaną 4,15 m., pszenną 3,70 m., otręby pszenne 4 mk., kuchy. lniane 5,35 mk., rzepiowe 5,25 mk., bawełniane (58—62 proc. tłuszczu) 5,95 mk. za centnar. — Kartofle stare 1,40—1,60 mk. za ctr.

* Poznań. Wczoraj wieczorem około godz. 8 uderzył piorun w budynki gospodarstwa na Ratajach, położone wprost łazienek. Płomień w 5 minut później mimo gwałtownej ulewy wyskoczył słupem w górę. Spalić się miało kilku budynków, i właścicielka z dzieckiem. Te ostatnie wiadomości podajemy nie ręcząc za prawdziwość — W mieście uderzył piorun w dom na Rybakach, straż pożarna zaraz płomień ugasiła.

† Poznań. Umarł właściciel sali i Odeum na Piekarach Jan Lambert. Był to pierwszy piwowar w Poznaniu, który warzył piwo w rodzaju bawarskiego. — Od Wildy kursują teraz wagony kolei konnej i kursować będą do 1 września o godz. 6 min. 19 rano pierwszy, o godz. 7 min. 11 drugi, o godz. 7 min. 23 trzeci i tak dalej co 12 minut — Na targ owocowy na Nowym Rynku dowieziono 50 wozów czereśni.

* Poznań. Na stałej wystawie obrazów w teatrze polskim są obecnie bardzo cenne i oryginalne pomysłem i wykonaniem obrazy, które warto oglądać. Nie zawsze w Poznaniu oglądać można tak piękny obraz sławnego dziś na cały świat artystyczny Adolfa Meckla, profesora akademii sztuk pięknych w Karlsruhe, przedstawiającego: „Wieczorną burzę morską“ i drugi: „Znalezienie zamordowanego“. Oprócz tych jest jeszcze wiele pomniejszych, pędzla naszych malarzy, także godnych widzenia. Dyrekcya tutejszej wystawy w teatrze polskim zupełnie słusznie uskarza się na wielki brak zmysłu pod tym względem u publiczności naszej. W Krakowie każda przekupka zna Sukiennice i w gmachu tym umieszczoną galeryą obrazów; wie kto je malował i co wart jeden wobec drugiego. U nas rzadko która z pań wykształconych zajrzy do tej wystawy — a mężczyźni! Tym kufelek czarnego piwka milszy, chociaż za tę małą cenę mogliby choć raz na miesiąc zwiedzić wystawę!

* Poznań. Od roku ciągło się śledztwo przeciw K. Anderszowi ze Słupi z powodu trzech zarzutów, jakie zrobił panu nauczycielowi Zellnerowi z Jeziorek tj. o sfałszowanie dokumentów w charakterze sędziego polubownego, o ściągnienie po raz drugi składek szkólnych od niektórych członków i o szydzenie z mszy św. Prokuratorya wytoczyła śledztwo o wszystkie trzy zarzuty, i sąd ziemiański wszystkie trzy przyjął, ale następnie po wywodach pana adwokata Wolińskiego cofnął skargę o dwa punkta pierwsze. Co do mszy św. skazano księdza dnia 1 marca rb. na 10 m. i koszta, ale sąd rzeszy w Lipsku skasował wyrok, poczem sąd ziemiański 21 b. m. uwolnił X. całkowicie od kary i kosztów.

* Poznań. Władza kolejowa zdaje się, że przychodzi do uznania wielkich niedogodności, jakie powstają z tego, iż na dworcu centralnym wstęp do sal poczekalnych uzyskać można tylko przez wykupienie biletu w przedsionku za 10 fen. Dawno już była propozycya odgraniczenia żelaznemi sztachetami obu peronów wzdłuż, aby cały gmach był dostępny każdemu. Od 1 go października r. b. podobno stosowne do tego zajdą zmiany.

* W sprawie ogroblenia Warty przybyli zeszłego wtorku wieczorem z Berlina do Poznania: dyrektor ministeryalny Schultz, wyższy radzca sądowy Kozlowski, radzca tajny Keller, radzca Holle i radzca Klöhnke. — Panowie ci zwiedzili Chwaliszewo i następnie na parowcu wyjechali, ażeby obejrzeć Wartę.

* Za pośrednictwem w mieście znanej firmy pp. Drwęskiego i Langnera Centralnej Agentury Dóbr w Poznaniu nabył p. Władysław Karłowski, dotychczasowy pełnemocnik dóbr Raszkowskich, wieś rycerską Górkę pod Manieczkami około 1000 mórg obszaru od p. Cesarego hr. Broel-Platera z Góry. — Górka z ziemią buraczaną pierwszej klasy od skiby do skiby — jest perłą tamtejszej okolicy: to też nie brakło kupców Niemców, którzy ostrzyli zęby na ten przepyszny kawał polskiej ziemi, ofiarując do 400 marek za morgę, lecz daremnie. Pan hr. Plater, sprzedając Górkę jedynie dla odległości od głównego klucza i ztąd zbyt utrudnionej administracyi, odrzucił wszelkie ze strony niemieckiej ponętne oferty, a ponosząc znaczne ofiary, sprzedał majątek rodakowi. — Daj Boże więcej takich polskich patryotów!

* W niedzielę, dnia 27 b. m. odbędzie się w ogrodzie Strzeleckim na Miasteczku zabawa latowa Towarzystwa Młodych Przemysłowców, na którą zwracamy uwagę szan. publiczności.

* Podczas piątkowej burzy grad zniszczył całkowicie zboże na polach w Krzesinach, Krzesinkach, Pietrowie i Żernikach itd. We wsiach samych burza wyrządziła wielkie spustoszenia. Straty bardzo znaczne. — W Spławiu wicher przewrócił stodołę proboszczowską, przyczem wydarzyło się wielkie nieszczęście, gdyż obalająca się ściana zabiła gospodarza Kijaka wraz z córką, którzy tam się skryli przed burzą. Żonę Kijaka wydobyto z pod rumowisk ciężko pranioną.

* Repertoar teatru prowincyalnego. Gostyń, na strzelnicy. W niedzielę, dnia 27 b. m. ostatnie przedstawienie: „Kościuszko pod Racławicami“, sztuka historyczna w 7 obrazach z muzyką Lassoty. Poniec, na sali p. Roesiera tylko dwa przedstawienia. W poniedziałek, dnia 28 b. m.: „Gwiazda Syberyi“, dramat w 4 aktach. We wtorek, d. 29 b. m.: „Towarzysz pancerny“, komedya narodowa w 3 aktach i mazur w 4 pary. — Krotoszyn, na sali p. Hoffmana, tylko 4 przedstawienia. W środę, dnia 30 b. m.: „Sprawa kobiet“, komedya ze śpiewem i tańcem w 4 aktach M. Bałuckiego. W czwartek, dnia 1 lipca: „Towarzysz pancerny“, komedya narodowa w 3 aktach i mazur w 4 pary. — W piątek, dnia 2 lipca: „Jadzia wdową“, krotochwila w 3 aktach. W niedzielę, dnia 4 lipca: „Dla świętej ziemi“, sztuka ludowa ze śpiewem i tańcem w 4 aktach Sewera. — Koźmin, na sali p. Hermana, tylko 1 przedstawienie. W sobotę, dnia 3 lipca: „Dla świętej ziemi“, sztuka ludowa ze śpiewem i tańcem w 4 aktach Sewera. — Następnie Towarzystwo udaje się do Ostrowa, Ostrzeszowa i Kempna.

* Co znaczy „bojkot“? We Flixton, w hrabstwie Suffolk w południowej Anglii umarł kapitan Bojkott. Nazwisko tego człowieka stało się znanem na całym świecie cywilizowanym przez to, iż będąc w Irlandyi zarządzcą dóbr lorda Ernesa, a postępując wedle wskazówek lorda, naraził się ludności irlandzkiej i postanowiono go ogłodzić: wszyscy parobcy z dóbr pouciekali, żaden piekarz ani rzeźnik nie chcieli mu sprzedać towaru, nawet praczki nie chciały mu prać bielizny; nikt mu pracować nie chciał w roli, ani bydła pасć. — Ten sposób tajnych zakazów, wymierzonych przeciwko osobie, lub pewnemu społeczeństwu, nazywamy odtąd powszechnie: „bojkotowaniem!“ Prosimy to sobie spamiętać.

* Języki świata. Obliczono, że przeszło 100 milionów ludzi mówi po angielsku, przeszło 41 milionów po francusku, 69 milionów po niemiecku, 30 milionów po włosku, 41 milionów po hiszpańsku, 14 milionów po portugalsku, 67 milionów po rusku i 14 milionów po polsku.

* Trzemeszno. Folwark Duszno, 881 mórg obszaru, kupił p. Ventzmer za 70 tys. mk.

* Sroda. Majątek Ługowiny 9 7 mórg obszaru sprzedany będzie przez publiczną licytacyą dobrowolną dla sędziwego wieku właściciela dnia 10 lipca o godz. 12 w biurze adwokata pana Weissa w Środzie. Celem obejrzenia majątku będą każdego czasu za poprzedniem uwiadomieniem powózki na dworcu w Kostrzynie, 6 i pół kilometra oddalonym od Ługowin Do Środy 2 i pół kilometr. Majątek w 5/6 częściach wydrenowany rola pszenna i jęczmienna w kulturze. Na hipotece tylko landszafta, inwentarz kompletny.

* Strzępiń, dnia 25 6. 97. W czwartek utopił się w strzępińskiem stawku 17 letni syn gospodarski Michał Lehmann, którego ojczymem gospodarz Stanisław Śliwiński. Pławiąc około godziny 11 i pół południem konie, wsiadł na konia który został niedawno kupiony, by widzieć, jak niesie, w wodzie koń zaczął wierzgać i chłopak w padł w wodę z dwukrotnym krzykiem: „O Jezu, ratujcie bo się topię.“ Dwa razy go woda wyrzuciła a za trzecią uchwycił konia za ogon, lecz te poszły na głębią, i tam chłopak zginął. Z pomocą iść nikt nie mógł, bo czołna nie było pod ręką. Dopiero rządzca p. Filcek wydobył trupa za drugim założeniem sieci.

* Wrocław, d. 24 czerwca. Targ na nasiona. Za lucernę franc. do 66 mk., włoską do 50 mk., piaskową do 64 mk., ang. raygras orygin. 16 mk., pierwszy odsiew 12 mk., włoski raygras 18 mk., pierwszy odsiew 14 mk., tymotka 24 mk., gorczyca 14 mk., seradela 14 mk., łubin żółty 6,50 mk., niebieski 6 mk., wyka 7 mk., peluszka 8 mk., groch Victoria 8,50 mk. za ctr.

* Wejmar. W gimnazyum realnem w tem mieście powzięła władza szkólna zamiar rozpoczynać naukę języka łacińskiego nie od klas najniższych, jak dotąd, tylko od kwarty. Zato języki angielski i francuski mają być wykładane zaraz od najniższej klasy. W Eisenach projekt ten uznano za doskonały i zarządzone będą zmiany pod tym względem. Prawdopodobnie wszystkie gimnazya realne zastosują się do tych praktycznych zmian.

* Cieszyn, Niemcy, chcąc odciągnąć młodzież polską od uczęszczania do niemiłego im gimnazyum polskiego utworzyli stypendya i tak znów nowe uchwaliła Rada miejska cieszyńska w sumie dwóch tysięcy florenów. — Z funduszów tych pobierać będą wsparcia wszyscy ci uczniowie, którzy zamiast do gimnazyum polskiego w Cieszynie zapiszą się do szkół niemieckich średnich.

* Warszawa. Pomnik Mickiewicza podobno stanie na Krakowskiem Przedmieściu wprost ulicy Trębackiej. Na pomnik ten zebrano już z dobrowolnych składek około 200 tys. rubli. I Rosyanie na pomnik ten składają datki.

* Kalendarz. Niedziela 27 czerwca: Władysława kr. Wschód słońca o godz. 3 minut 41, zachód o godz. 8 minut 24.

Poniedziałek 28 czerwca: Leona II pap.

OBRONA PRAWNA.

* Panu Fel. Łuk. w Oborn. odpowiadamy: Skoro niewiasta, o której Pan w liście swoim pisałeś, będzie miała potrzebne i wymagane karty kwitowe z wlepionemi markami, oraz poświadczenia z wymaganego peryodu pracy, to może zrobić nowy wniosek do landrata o udzielenie renty starości. — Gdyby chciała wnieść o rentę inwalidztwa, to musiałaby dostawić świadectwo lekarza, że już nie zarabia trzeciej części dawniejszego zarobku.

* Czytelnikowi „Wielkopolanina“ odpowiadamy: Taka samowola, jakiej sobie pozwolił u Pana żandarm, nie jest dozwolona, i jemu nie wolno było stępli od ciężarków psuć, a potem ich jako nieostęplowanych zabierać, lub do sołtysa kazać zanosić. Na to samowolne i bezprawne postępowanie żandarma służy Panu prawo zażalenia do landrata, z którego korzystać Pan powinieneś.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

* „Biblioteki Powieści“ wyszedł drukiem nr. 26 i zawiera: „Krewni“, powieść przez J. Korzeniowskiego. „Czerwony Testament“, powieść przez autora „Rodziny Lanquierów“ i „Lekarza Obłąkanych“, (przekład z francuskiego). „Tajemnica księdza Fauvel“, powieść, (przekład z francuskiego). Z bieżącej chwili. (Układy pokojowe pomiędzy Grecyą a Turcyą. Śp. X. Kneipp. Dobrowolna germanizacya ulic w Poznaniu. Fundusz stypendyalny „Imienia A. Mickiewicza“.) Rozmaitości. Kącik humorystyczny. Szarada. — Cena „Biblioteki Powieści“ wynosi na wszystkich pocztach 75 fen. ćwierćrocznie.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Sprawozdanie giełdowe. — Poznań, 25 czerwca

4 proc. pożyczka niemiecka	103,90 m
3½ proc. pożyczka niemiecka	104,— „
3 proc. pożyczka niemiecka	97,70 „
4 proc. pożyczka pruska ukonsolidowana	103 90 „
3½ proc. poż. pruska ukonsolidowana	104,10 „
3 proc. pożyczka pruska ukonsolidowana	98,20 „
4½ proc. obligi państwa pruskiego	100,— „
3½ proc. listy zastawne poznańskie	102,— „
3½ proc. listy zastawne poznańskie	100,30 „
4 proc. listy rentowe poznańskie	104,50 „
Pruskie 4 proc. listy rentowe	104.50 „
Renta włoska	94 20 „
Austryacka renta złota	104,60 „
Austryacka renta srebrna	102,50 „
Polskie 5 proc. listy zastawne	67,50 „
Polskie 4 proc. listy likwidacyjne	—,— „
Renta węgierska złota	104 60 „
Poznański bank prowincyalny	107,60 „
Banknoty rosyjskie za 100 rs.	216,10 „
Banknoty austryackie za 100 złr.	170,45 „
Banknoty francuskie za 100 fr.	81,10 „

Ceny zboża w Poznaniu. — Poznań, dnia 26 czerwca. (Bank „Kwilecki Potocki i Spółka.“)

Obrót słaby	Towar piękny mk.	Towar średni mk.	Towar pośledni mk.
Pszenica	153	149	140
Żyto	104	101	198
Jęczmień	125	120	105
Owies	127	122	110
Groch wrzący	129	123	110
Groch pastewny	110	107	102
Wyka	—	—	—
Łubin żółty	—	—	—
Łubin niebieski	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—
Koniczyna czerwona	—	—	—
Przelot	—	—	—
Seradela	—	—	—

Wyborowe gatunki nad notowania.

Za wszelkie podane ogłoszenia oraz reklamy Redakcya nie bierze żadnej odpowiedzialności.

(NADESŁANO).

BACZNOŚĆ!

Aby wymierzyć zasłużoną karę za naśladowanie mych papierosów, a szczególniej nr. 53 Mariposa, ściga podrabiaczy król. prokuratorya tak sądu Poznańskiego jako i Wrocławskiego. Celem zgromadzenia znaczniejszego materyału, przez prokuratoryą pożądanego, upraszam Szan. pp. kupców, hotelistów, restauratorów oraz wszelkich odnośnych handlarzy o łaskawe doniesienie mi kto i kiedy zalecał im kupno papierosów podrabianych Mariposa nr. 53, a zarazem o podanie firmy owej fabryki.

Wynagrodzenie strat, jakie mi odnośnie przyznanem będzie wyrokiem sądu, przeznaczyłem na cele dobroczynne; upraszam przeto w interesie dobra ogólnego o łaskawe uwzględnienie mej prośby.

Zarazem nadmieniam, iż w miejsce podróżujących, których z zasady nie wysyłam, obliczam ceny przystępniejsze i odstawiam lepszy towar, tak, aby zadowolić Szan. pp. Odbiorców jako Szan. pp. konsumentów, o czem świadczy najlepiej coraz większy pokup mych wyrobów, oraz rozrost fabryki.

Z wysokim szacunkiem

J. F. J. Komendziński,
firma „Vulkan“
w Dreźnie.

(Nadesłano.)

M. Lohmeyer ma najlepsze maszyny do szycia i welocypedy.
(Poznań, ul. Wiktoryi 10) Przed zakupnem niechaj nikt nie zaniecha zażądać katalogu bezpłatnie. Spłaty ewent. mk. 4,— miesięcznie.

Bajecznie tanio!

Trylogia

H. Sienkiewicza

1) **„Ogniem i mieczem“ 2 tomy.** 2) **„Potop“ 3 tomy.** 3) **„Pan Wołodyjowski“ 1 tom.,** razem 6 sporych tomów, papier dobry, druk wyraźny. Cena w oprawie w angielskie płótno z wyciskami **tylko 9 mk.** — Na przesyłkę do 10 mil 25 fen., na dalszą odległość 50 fen. się dopłaca, przez zaliczkę 30 fen. drożej. — Wydanie poprzednie tych powieści kosztowało w oprawie 45 mk. 50 fen., obecne zaś wydanie jubileuszowe kosztuje w oprawie **tylko 9 mk.** Za nadesłaniem należytości lub za zaliczką wysełа księgarnia:

N. Kamieńskiego i Spółki
w Poznaniu (Bazar).

UWAGA Powyższych powieści jest to ostatnia przesełka z Warszawy. Kto więc chce korzystać i nabyć to dzieło za tak nizką cenę, niechaj się zgłosi jak najprędzej, bowiem później będą już nie do dostania.

Zaproszenie do przedpłaty!

„Praca“, jedyny tygodnik na całą Wielkopolskę, wychodzi w Poznaniu w broszurowanych zeszytach co niedzielę w objętości 20—30 stron druku, a kosztuje na wszystkich pocztach (6799

tylko 1 mk. kwartalnie.

„Pracę“, która zapisaną jest w Zeitungs-Preisliste Abth. II t. 86 najwygodniej zamówić na poczcie.

„Praca“ jest pismem bardzo zajmującem dla wszystkich stanów.

Kto dotąd nie czytał „Pracy“, niech zażąda kilku numerów na okaz a otrzyma bezpłatnie.

Każdy nowy abonent otrzyma na żądanie kompletny kwartalnik od kwietnia począwszy.

Adr.: Ekspedycya „Pracy“ Poznań.

Świeże

zioła dla apteki,

jako to: **rumianek, modrak, kwiat bzowy i lipowy itp. inne,** kupuje (6788

Apteka w Swarzędzu.

KRÓLIKI

prawdziwe czysto-szare belgijskie i francuzkie, pod gwarancyą nadzwyczaj wyrosłe, olbrzymi gatunek, ze wszystkich ras królików największy, w rozmaitym wieku poleca hodowla królików w Środzie. — Na odpowiedź uprasza się o znaczek pocztowy. (6796

Jan Pewiński.

W sobotę, dnia **3 lipca t. r.** przed południem o godzinie 10 tej sprzedawaną będzie w lokalu p. Szraydy w król. Wierzchocinie pod Koronowem (6797

posiadłość

należąca do wdowy pani Wessel, a położona nad małą kolejką i szosą, obejmująca 370 mórg ziemi, i połączona z rybołówstwem. — Posiadłość ta sprzedaną będzie z tegorocznym żniwem, z żywym i martwym inwentarzem, w całości lub w parcelach, ale nie przez aukcyą. Wpłata nizka. — Osoby, mające chęć kupna, zgłosić się raczą do

A. Piotrowskiego
w Koronowie.

UCZNIA golarskiego przyjmie zaraz **Kazimierz Skowroński,** golarz i fryzyer w Górczynie (św. Łazarz.) (6772

Wyprzedaż sezonowa!

Z powodu **spóźnionej pory** wyprzedaję wszelkie artykuły składu mojego, składające się: (6792

z materyi na suknie, tow. jedwabnych, płaszczy damskich, żakietów, capes, kostyumów, bluzek, kabatów i t. d. po bardzo **znacznie zniżonych cenach.**

Bazar mód:

H. Moses geb. Schoenfeld,

ul. Nowa 6.

Fulardy czysto jedwabne metr od mk. 0,90
Najdelikatn. Mousseline de laine metr od 0,70

Parcelacya.

W **czwartek, dnia 1 lipca r. b.** o godzinie 12 w południe sprzedawać będziemy w **Bninie** pod Kórnikiem parcelę **10 mórg dobrej ziemi,** obsianej i obsadzonej, z placem pod budowlę, pod korzystnymi warunkami. Najbliższa stacya koleji Gądki.

Spółka Rólników Parcelacyjna

eingetrag. Genossenschaft mit beschränkter Haftpflicht,

Poznań, ul. Podgórna nr. 13. I ptr.

„Karola“

staje się po jednorazowem użyciu

ulubionem mydłem każdego,

gdyż lepszego mydła nie ma, a zapach jest prześliczny.

Wszędzie do nabycia, sztuka po 25 fen.

Gospodarstwo

moje, stósowne do wszelk. przedsiębiorstwa, około 20 mórg dobrej ziemi, w tym 4 morgi dobrej łąki w mieście powiatowem i handlowem, jest z wolnej ręki na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycya Wielkopol. pod nr. **6773.**

Oberżą

moję, połączoną z handlem tow. korzennych w średniem mieście jestem gotów sprzedać lub wydzierżawić każdej chwili.

Zgłoszenia przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **6774.**

Mieszkania

od 3 do 8 pokoi na św. Łazarzu w kamienicy p. Taczanowskiego (przystanek tramwajowy, później elektryczny) tanio do wynajęcia. Mieszkania urządzone są z wielkim komfortem, zaopatrzone w wodociąg, łazienkę, spiżarnią, balkon i. t. d. Również jest do wynajęcia **skład** z mieszkaniem.

Bliższe warunki u pana (6754

A. W. Żuromskiego,
ul. Berlińska nr. 3.

2 pokoje i kuchnia, z powodu wyjazdu zaraz tanio do odnajęcia. Bl. wiad. u pani **Anosi** przy ulicy Wiedeńskiej nr. 6.

Pianino eleganck. używane, tanio do nabycia: **Panke,** ul. Klasztorna nr. 1. (6811

60 młodych, dobrze wyrośniętych i wypierzonych (6766

gęsi

ma na sprzedaż

Dom. Retkowo
per Królikowo.

Podmistrzek

murarski

z **10 czeladnikami** znajdzie stałą pracę przy dobrej płacy zaraz u (6753

W. Łukomskiego,
budowniczego w Śmiglu.

Gościniec jest każdej chwili do wydzierżaw. **Skład drzewa** z wozami i końmi tanio do kupna. **Oberże, restauracye** tanio do do kupienia. Proszę się zgłosić do biura zleceń przy W. Garbarach nr. 36, Poznań, Balcerek. Bez znaczka nie odpowiadam.

SKŁAD

z nowoczesn. oknem wystawnem przy ożywionej ulicy jest do wynajęcia od 1-go października r. b.

Bliższego adresu udzieli ekspedycya Wielkopol. pod nr. **6755.**

Powóz kryty

na 4 osoby i (6801

karyolka

w dobrym stanie na sprzedaż.

Probostwo Usarzewo
p. Kobylnica.

Zdolna sprzedawaczka 21 lat, będąca w składzie kolon. i wyszynku, z dobrymi świadectw. poszukuje umieszczenia. Polecić może bez kosztów Agencya

Jadwigi Szymańskiej
zamężnej Niedzielskiej,
Poznań, ul. Piekary nr. 6.

Potrzebna od lipca **panna** wyuczona krawiecczyzny i prasowania do 1 pani hrabiny, chociaż w I-sze miejsce na 40 tal. Zgłoszenia osobiste w niedzielę i poniedziałek rano do 6804

Agencyi
Jadwigi Szymańskiej
zamężnej Niedzielskiej,
Poznań, Piekary nr. 6.

Borowy

pomocnik znajdzie miejsce od 1. 7. r. b. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **6808.**

U C Z N I A,

syna zamiejscowych rodziców, potrzebuje do handlu towarów kolonialnych (6764

S. Stanlewska,
Poznań, ul. Półwiejska nr. 5.

Polecam
na sezon budowlany:
I-a Oppel Portl. Cement, incl. beczki 7,50 mk.
I-a smołę kamienną
na dachy
oryginalną beczkę marek 14.
Papę na dachy
Nr. 1 rolę 2,00 marki.
Nr. 2 rolę 2,25 marki.
Nr. 3 rolę 2,75 marki,
jako też najlepiej zaopatrzony **handel mój towarów kolonialnych i skład win.**
Specyalność:
Surowe i palone kawy. Ruska i chińska herbata Farby, laki. (6813
Oleje i oliwy.
Z szacunkiem
Robert Timme,
Wronki.

Kilku ekonom.

kaw., wład. biegle językiem niemieckim, potrzeba od 1. 7. r. b. na pensyą 400—600 mk.

Drwęski i Langner,
Centralne Biuro Zleceń
w Poznaniu Rycerska ul. 38

Gorzelnik

żon. z skromnemi pretensyami potrzebny od 1 lipca rb. do średniej gorzelni na Ślązku. (6803

Drwęski i Langner
Centralne Biuro Zleceń
w Poznaniu, ul. Rycerska nr. 38.

7 pisarzy

kawalerów, biegłych w piórze, obeznanych z książkowością, potrzeba od 1 lipca lub zaraz na pensyą 240—350 mk.

Drwęski & Langner.
CENTRALNE BIURO ZLECEŃ
w Poznaniu, ul. Rycerska 38

2 subjektów

do handlu korzeni w Poznaniu zaraz, **3 subjektów** (młodszych) na prowincyą potrzebuję. (6805

W. Koszczyński,
Poznań, ul. Wrocławska nr. 1, II.
Jedyne fachowe specyalne bióro li tylko dla młodych kupców założone 1877 roku.

Potrzeba: Służących, borowych, kowali, włódarzy, pisarzy, kilku gospodyń, kucharek, kilku pokojówek. Zgłosić się proszę do bióra przy W. Garbarach nr. 36 w Poznaniu. (6802

Balcerek.

Do sprzedania:
Kamienica z pięknym ogrodem owocowym i kwiatowym, w mieście, gdzie sąd i całe gimnazyum niedaleko od Poznania. Wpłaty 3—4000 tal.
Gospodarstwo z masiw budynkami, 47 mórg dobrej ziemi, 1 milę od Poznania.
DOM na przedmieściu w Poznaniu z ogrodem owocowym około 2 morgi. Wpłaty około 24,000 marek. (6804
210 mórg w jednym kawale, z zasiewem ale bez budynków za 21,000 mk. z zaliczką 6000 marek.
Od kupującego prowizyi nie żądam. Agencya pod firmą:
„Jadwiga Szymańska,
zamężna Niedzielska“.
Poznań, Piekary nr. 6. I p.

Potrzeba od lipca:
3 ekonomów kaw. na 450 do 500 mk. i wierzchowca.
10 pisarzy gosp. na 300 do 400 mk. i wolne utrzymanie.
4 kucharzy żon. do hrabiowskich domów na wysoką pensyą i dep.
4 służących żon. do hrabiowskich domów, posady donośne.
20 gospodyń z gotow. i bez. na 70—100 tal.
Spieszne zgłoszenia do
GENERALNEJ AGENCYI
B. Płuciński,
Poznań, Podgórna 15.

Kucharz

(i ogrodowy w jednej osobie, albo tylko kucharz) samotny, w starszym wieku, lub żonaty na dep., którego głównem zadaniem ma być prowadzenie gospodarstwa na probostwie, potrzebny jest zaraz lub od 1-go lipca r. b. Gdzie? wskaże ekspedycya Wielkopolan. pod nr. **6575.** — Osobiste przedstawienie się konieczne.

Potrzebni od lipca: **Urzędnik gosp.** kaw. na 450 mk. **Urzędnik gosp.** kaw. na 500 mrk. **Urzędnik gosp.** kaw. na 600 do 700 mk. **Kucharz** kaw. do 1 pana hrabiego na 400 marek. **Służący** żon. na 100 tal. i dep. **Gospodyni** z gotow. i prasow. do miasta do jednego pana na wysoką pensyą. **Gospodyni** do księdza na 60 tal. **Służący** kaw. na 80 tal. i pranie. **Gospodyni** bez gotow. i bez prasow. na 60 tal. **4 gospodynie** z gotow. po 70 i 80 tal. **2 panny-służące** po 50 i 60 tal. **Praczki** i **pokojówki** dworskie. Agencya

Jadwigi Szymańskiej,
zamężn. Niedzielskiej,
Poznań, Piekary nr. 6.

Potrzeba **gospodyń, pokojówek, kucharzy.**
Biuro Zleceń
JAKŚ, (6845
ul. Wilhelmowska pod l. 18.

Wprawnej **sztebnerki** potrzebuje fabryka cholewek **R. Koczorskiego,** Poznań ulica Szeroka nr. 4. (6779

Dwóch uczni synów porządnych rodziców przyjmie w naukę

Piekarnia Karlsbadzka,
Plac Piotra nr. 4. (6817

Trzeźwego

człowieka

nieżonatego, znającego się trochę na ogrodnictwie, szuka do posług. w domu i w handlu

M. Kozłowicz, (6783
fabryka mebli w Inowrocławiu.

Czeladnik ślusarski do robót budowlanych znajdzie stałe zatrudnienie, równocześnie ucznia, chcącego wyuczyć się ślusarstwa przyjmie zaraz N. Hoffmann we Wrześni. (6810

40 robotników

znajdzie trwałe zatrudnienie przy budowie nowego kanału (zatoki) w Neusalz za Głogowem na Dolnym Ślązku. Płaca dzienna 2,60 m.

Czel. kowalskiego

za dobrą zapłatą potrzebuje zaraz na stałe (6777

Michał Skrzypiński,
mistrz kowalski
w Kolniczkach p. Chocicą.
(Falkstätt).
Kosztów podróży nie płacę!

Doskonałych dwóch

czel. kołodziejsk.

na wysoką płacę szuka

Wilhelm Tietze,
Boyadel w pow. Zielono-górskim na Ślązku
(Boyadel Kr. Grünberg i/Schl.).

Chłopiec

do posługi

porządny i uczciwy może się zaraz zgłosić do (6809

Banku Związku Spółek Zarobkowych.

UCZNIA

za wynagrodzeniem szuka firma:

W. Muśnicki i Spł.,
ul. Berlińska 18.

Generalna Reprezentacya największych rosyjskich fabryk tytoni i papierosów.

Chłopiec,

syn porządnych rodziców, mający chęć wyuczenia się dobrze balwierstwa i fryzyerstwa, może się natychmiast zgłosić. (6812

J. Bensch, fryzyer, Buk.

Kowal **Karczewski** szuka zaraz (6800

ucznia

kowalskiego

do **Chraplewa** per Królikowo.

W niedzielę, dnia 27 czerwca r. b. odbędzie się w Parku Wiktoryi **zabawa latowa** Tow. Młodzieży polsko-katolickiej pod opieką Św. Stanisława Kostki. — Wstępne od osoby 30 fen. Dla członków o godz. 7 rano msza św. w kościele farnym. — Wszystkich życzliwych Tow. zaprasza jak najuprzejmiej Zarząd.

(Dodatek).

DODATEK do Nr. 144 „WIELKOPOLANINA".
Niedziela, dnia 20-go Czerwca 1897.

Tanio! **S. BRZESKI,** **Tanio!**

Poznań, Stary Rynek nr. 52. (4913

Na porę wiosenno-latową poleca Szanownej Publiczności

swój bogato zaopatrzony skład garderoby męzkiej i dla chłopców.

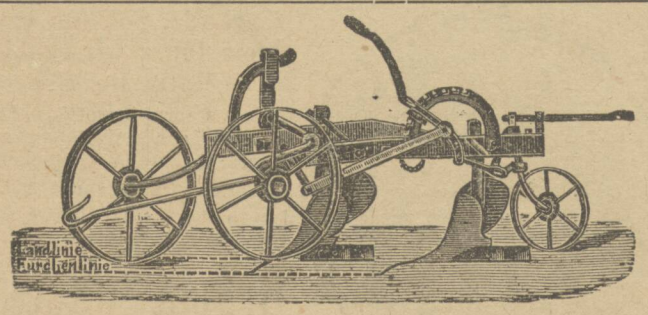
Zwracam również uwagę na mój

wielki skład sukna z krajowych i zagranicznych fabryk,

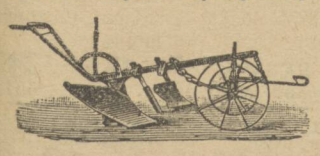
które sprzedaję z łokcia po nader nizkich cenach.

Obstalunki wykonuję w 24-ech godzinach podług najnowszych żurnali.

Baczność. **Rzetelna usługa.** **Baczność.**

Najnowszej konstrukcyi dwuskibowe patentowane **pługi**, ogólnie za najlepsze uznane, mamy zawsze na skiadzie w trzech wielkościach i chętnie dajemy na próbę. (4850

Nowy piętrowy pług
samochód „Fenix"
znacznie poprawiony, system Sacka najlepszy z tego systemu pługów polecają jako wyłączni reprezentanci na Wielk. Księztwo Poznańskie

BRYLINSKI & TWARDOWSKI,
skład machin i narzędzi rólniczych
w Poznaniu przy ulicy Rycerskiej nr. 11.

Dywany, firanki,
chodniki itd.
poleca w bardzo wielkim wyborze

F. Raczkowski,
Poznań, ul. Nowa w Bazarze.
Skład płócien, stołowizny, bławatów itd.
Ceny bardzo przystępne.

Czcigodnemu Duchowieństwu i Szanownej Publiczności polecam

skład gotowych krat żelaznych

z kutego żelaza własnej roboty na jeden, dwa lub więcej grobów i kraty do Bożychmąk. (3417

Stanisław Brzozowski,
mistrz ślusarski, fabryka dla budowli i krat
Poznań, Wielkie Garbary nr. 45.

Podejmuję się wykonywań
wszelkich robót, w zakres malarstwa wchodzących:

Odnowiania kościołów, kaplic, pojedyńczo i ozdobnie lub obrazami Świętych Pańskich na ścianach i suficie w kolorach — tak olejno jak klejowo.

Wszelkie obrazy Świętych Pańskich na chorągwie, do ołtarzy, każdej wielkości, jako też odnawianie starych obrazów i doprowadzenie tychże do pierwotnego stanu.

Wykonuję wizerunek Pana Jezusa, wycięty z blachy w kolorach malowany, każdej wielkości, odpowiedni na krzyże cmentarne. (6010

Odnawiam stare pomniki, figury z masy, cementowe, gipsu, drzewa.

Pozłacam prawdziwem złotem ołtarze, figury, pająki, ambony i t. d.

Polecam to moje przedsiębiorstwo łaskawym względem Szanownego Duchowieństwa i Obywatelstwa.

WŁADYSŁAW MUTH,
malarz.
Poznań, Chwaliszewo 69.

Rejtan

(3469

likier deserowy,

słynny i ogólnie uznany ze swej dobroci, wzmacnia żołądek, podnieca apetyt i przyczynia się do dobrego trawienia, z fabryki

Leona Zehra w Śmiglu.

Nur echt mit Marke „Pfeilring"

LANOLIN
Toilette-Cream
LANOLIN
Marke Pfeilring
In den Apotheken und Drogerien.
In Dosen à 10, 20 u. 60 Pf., in Tuben à 40 u. 80 Pf.

Unübertroffen als Schönheitsmittel und zur Hautpflege.

(8798)

„Polysulfina"
najznakomitszy środek do prania bielizny i wszystkich materyi czarnych i kolorowych, wełnianych, bawełnianych, jedwabnych i t. d.
Paczka **25 fen.** **6 paczek za 1,50 m. fr.**
Sprzedającym z drugiej ręki stósowny rabat poleca (5862

Centralna Drogerya
Czepczyński i Śniegocki,
Skład I **Stary Rynek nr. 8.**
Skład II plac Wilhelmowski 10.
Sprzedającym z drugiej ręki udzielamy znacznego rabatu. (5300

Adwokat ludowy
Poznań, (6341
ul. Kramarska nr. 5, I piętro,
WALENTY NIMS,
emeryt rządowy i dawniejszy egzam. urzędnik sądowy.

Pracownia
garderoby męzkiej
A. KAŹMIERCZAK
w Pleszewie obok kościoła katol.
Szanownej Publiczności poleca wielki wybór materyi krajowych i zagranicznych. (6417
Ubrania wykonuje podług najnowszych żurnali.
Szybkie wykonanie, usługa rzetelna. Ceny tanie!

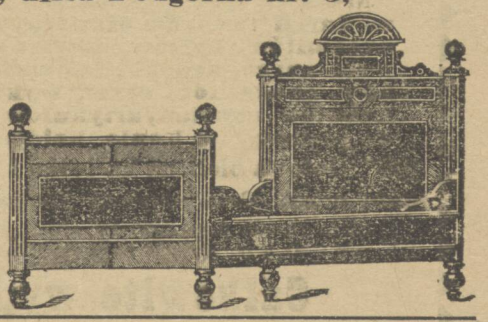
M. KANIASTY,
specyalista w dentystyce,
Poznań, święty Marcin nr. 4.
Sztuczne zęby i całe szczęki (wykonanie pod gwarancyą). Specyalność: Plomby złote, amalgamowe i emaliowe oraz leczenie chorych zębów. (6497
Ceny najniższe.
Zakład założony 1890 roku.
Przyjmuje od godz. 8½—6

Magazyn mebli majstrów stolarskich

J. KRĄKOWSKI,

Poznań, ulica Podgórna nr. 8,

poleca:

własnego wyrobu **meble** wszelkiego rodzaju od skromnych do najeleganciejszych.

Meble wyścielane, lustra i marmury. Całkowite wyprawy jako też pojedyńcze urządzenia pokojowe, wszystko z suchego dobr. materyału. (6384)

S. Dekiert i Spł.,

(właściciel: Stanisław Dekiert),
Poznań, ul. Wrocławska, narożnik St. Rynku.

Specyalny skład

porcelany, fajansu, szkła i lamp.

Wskutek ogromnych zapasów sprzedaż po bardzo tanich cenach. (6468

Wyprawy i urządzenia restauracyjne.

Parter i I-sze piętro.

Stałe ceny!

10 milion. mk. w gotówce

wynoszą wszystkie wygrane poręczonej przez państwo

Wielkiej Loteryi Pieniężnej.

Główne wygrane mk. 500.000, 300.000, 200.000, 100.000, 70.000, 60.000 i t. p.

Co drugi los wygrywa.

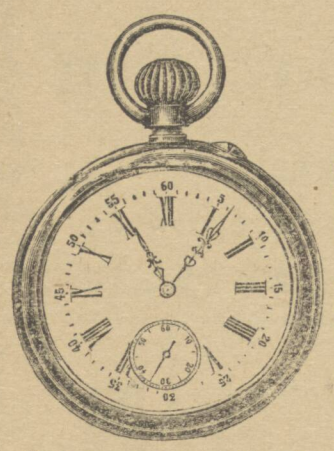
Pierwsze ciągnienie w dniach 12 i 13 lipca 1897.

Losy oryginalne włącznie niemieckiego stępla państwowego po **marek 22.00, 11.00, 5.50, 2.75.**

Prospekty, z których dowiedzieć się można wszelkich bliższych szczegółów, rozsyłam na życzenie naprzód za darmo.

C. F. Artmann w Brunświku

(Braunschweig 35). (6458

Srebrny remont. za 14 mrk.

St. Jaworski,

zegarmistrz i złotnik,

Oborniki, ul. Dworcowa

poleca:

Kieszonk. **zegarki srebrne rem. cylindry** 14, 16, 18, 20, 24—32 m. Kieszonkowe zegarki srebrne **remontuary cylindry damskie** 14, 16, 18, 20 do 28 mk. **Złote damskie zegarki** 20, 24, 28, 32, 36, 45, 50, 60 itd. **Złote męzkie zegarki** od 45 do 200 mk.

Regulatory w pięknych imit. szafkach orzechowych 1 mtr. długich, około 35 cm. szerokich; ozdoba górna różna: n. p. z muszlą, galeryjką, orzełkiem i t. p. Chodzą one 14 dni za jednem naciągnięciem i kosztują tylko 14 mr., z wybijaniem pół i całych godzin po 16, 18, 20, 24, 26, 28 m. itd.

Większe **regulatory** od 32 do 75 mk. Również wielki wybór **łańcuszków, medalionków i monet.**

Ślubne obrączki

od najtańszych do najdroższych. **Muzyczne rozmaite samo grające instrumenta. Wszelkie reparacye** wykonuję sumiennie, umiejętnie, szybko, tanio, pod piśmienną gwarancyą. **Podróżujących** nie wysełam, upraszam jednak o doniesienia piśmienne lub ustne, ażebym przesyłkami mego towaru mógł obsłużyć zgłaszających się natychmiast. (5361

Przy **ul. Łąkowej nr. 15,** narożnik ulicy Kopernika, jest do wydzierżawienia (6389

pomieszkanie

na 3 ciem piętrze, składające się z 3 pokoi i kuchni.

Bliższej wiadomości udzieli

Radzca Gąsiorowski.

Płatny

elew gosp.

znajdzie umieszczenie od 1. 7. 97.

Zgłoszenia przyjmuje **Zarząd**

Turzno p. Tauer

(Prusy Zach.) (6635

Bazar wypraw ślubnych

Braci Itzig w Poznaniu,

przy ul. Zamkowej 4. narożnik ul. Fryderykowskiej.

Największe przedsiębiorstwo sortymentowe i fabrykacya bielizny tu w miejscu, dzięki zasobności którego Szanowni Odbiorcy mają tę wygodę, iż potrzeby swoje pokryć mogą w jednem i tem samem miejscu.

Niedościgła obfitość we wszelkich artykułach, co do:

modnych towarów bławatnych i jedwabnych, aksamitów, haftów, towarów lnianych i bawełnianych, firanek, materyi na meble, dywanów, chodników, cerat, trykotaży, fartuchów, kabatów, chustek, artykułów do kąpieli, derek do podróży, na konia, kołder i kołder watow.

Gotowa bielizna na łóżka i do noszenia.

Stałe ceny. Cena przepisaną jest na każdym przedmiocie.

Stała zasada firmy: wielki obrót przy małym zysku, oraz stałe ceny, daje poręczenie za tanią i skorą obsługę.

Całkowite wyprawy

od 150 do 5000 marek mamy zawsze w zapasie.

Aby dać dowód taniości naszej, wypisujemy te przedmioty, które należą do wyprawy za marek 150: (6514

12 koszul damskich z obsadą,
6 kaftaników damsk.
6 par majtek „ „
spodnica od kurzu,
halka,
biały spódnik,
tuzin ręczników,
welon ślubny,
6 sukien, a mianowicie;
8 metrów białej krepy na suknię ślubną,
10 metrów czarnego jedwabiu,
6 metrów czarnego kaśmiru,
6 metrów materyi na kostyum w rozmaitych kolorach,
6 metrów nowości,
6 metrów na suknię po domu,
56 łokci linonu na 4 pierzyny i 8 poduszek,
28 łokci materyi na wsypy do 2 pierzyn i 4 poduszek,
12 łokci satynu na spodki,
6 płóciennych prześcieradeł,
2 sienniki,
2 okna firanek,
kolorowe nakrycie na stół,
para białych kołder,
para kołder watowanych,
tuzin ręczników do ucierania twarzy,
pluszowy dywan przed kanapę,
2 pluszowe dywaniki przed łóżka,
tuzin ręczników kuchennych,
nakrycie na stół i 6 serwet,
nakrycie do kawy i 6 serwet,
oraz 3 fartuchy do gospodarstwa.

Wszelkie artykuły są w dobrym gatunku i pięknie odrobione i są u nas do obejrzenia **bez przymusu kupna.**

Rozsyłka opłatna towarów. Towary, które się podobać się nie będą, odbiera się jak najchętniej z powrotem i oddaje pieniądze.

Członkowie Związku gospodarczego otrzymują marki rabatowe.

Apteka Życkiego

w Poznaniu,

tuż przy moście Chwaliszewsk.

Telefon nr. 280,

poleca po zniżonych cenach wszelkie przedmioty sprzedaży odręcznej jak np.:

I. Krople, maście, pigułki, mydełka i t. d. (6205
II. Chirurgiczne artykuły gumowe i opatrunkowe.
III. Preparaty dyetetyczne i wszelkie krajowe i zagraniczne specyalności.

Śpiewniki dla rzemieślników i robotników po 25 fenygów, z przesyłką po 30 fen., poleca księgarnia ludowa **Jana Jakubowskiego** w Jerzycach przy Poznaniu, ul. Wysoka nr 14.

Sieci, ślepy, skrzydlaki (3420

gotowe po najtańszych cenach.

Schoding-Bittner,

teraz **Tuchołka**

Poznań, ul. Szeroka nr. 12.

Dla zmniejszenia mego wielkiego składu bardzo dobrych

kós

wyprzedaję gatunek

„KOŚCIUSZKO“

po 1,50 mk.

W. Jeziorkowski,

Miłosław — Bazar. (6650

Znanym jest

Müller ze szczęścia dla grających!

Już

10 do 13 lipca ciągnienie.

Losy

na

budowę Tumu w Metz

Tylko gotówką, gł. wygrane:

50.000 marek.
20.000 marek.
10.000 marek,

itd. Losy po 3,30 mk. Porto i lista 20 fen., ogółem los m. 3 50, sprowadza (6757

przedsiębiorstwo bankowe,

Ludwig Müller & Co.,

Berlin, Breitestrasse 5, przy Zamku Król.

Resztki sukna

dostateczne na spodnie, ubrania itp. sprzedają po nadzwyczaj nizkich cenach. Próbki z tego franko do osób prywatnych. Wykluczona możliwość ułudy. [4286

Lehmann & Assmy,

Spremberg N.|L.

Największe przedsiębiorstwo rozsyłkowe z własn. fabryk.

Tłuste świnie!

przytem zdrowe i dobrze źrące ma każdy, kto tuczy **Aptekarza Schustera proszkiem dla świń** nazw.: Stetszufrieden-Seuchenschutz **Ostrożnie z zakupnem! Jedynie prawdziwe,** gdy zaopatrzony obu **znaczkami ochronnymi:** 1) **Anioł i śmierć** (rysunek,) 2) **„Steszufrieden Seuchenschutz“** (wyrazem) i podpisem **aptekarza Schustera.** Do nabycia w paczkach po 50 fen. w każdej aptece albo wprost od aptekarza Schustera w Lipsku. W Poznaniu w Czerwonej Aptece (przy Starym Rynku.)

OSOBA

w średnim wieku, znająca się na kuchni i gospodarstwie kobiecem, o nader skromnych wymaganiach, życzy sobie przyjąć miejsce zaraz lub od 1-go lipca r. b. na probostwie, u starego pana, albo też do wyręczenia pani domu. O łaskawe zgłoszenia uprasza się do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **6655.**

Spółka Rolników Parcelacyjna

eingetragene Genossenschaft mit beschränkter Haftpflicht,

Poznań, ul. Podgórna nr. 13, I p.,

poleca w każdej wielkości **folwarki, parcele, gotowe gospodarstwa, oberże, wiatraki** pod nader korzystnymi warunkami na sprzedaż. (6242

Prócz tego urządziła

Kasę oszczędności

i przyjmuje depozyta od jednej marki począwszy, płacąc od nich:

1. za półrocznem wypowiedzeniem 4%.
2. za ćwierćroczem „ 3½%.
3. za natychmiastowem „ 3%.

ZARZĄD.

Technikum Hildburghausen | Getrennte Fachschule für Maschinen- & Elektrotechniker, Baugewerk & Bahnmeister etc. Nach... Rathke, Herzogl. Direktor. (6790)

Technikum **Strelitz** w Meklenb.

Szkoły dla inżyn. Archit.- i budown. Techn. machin i elektrotech. Budowa koleji, mostów dróg i wodna.

Wstęp codziennie Programy darmo Dir. Hittenkofer

Mk. 16,75 franko!

Zegarek

z prawdz. polskim orzełkiem lub z wizerunkiem Matki Bozkiej

szczere srebrny z złotym brzegiem Remont. Cylindr. na 10 kamieniach dobrze i starannie obciągnięty.

Piśmienna gwarancya 3 lata.

Jest to nadzwyczaj śliczny, trwale budowany zegarek.

Bracia Paschke

w Ostrowie.

Specyalność: Zegarki kieszonkowe w najrozmaitszych mustrach i wielkościach, jako też z Matką Bozką, orzełkiem, pogonią, sokołem. Prosimy nadmienić, czy duży, średni lub mały.

Ilustrowany cennik gratis i franko.

Reparacye zaraz tanio pod gwarancyą. (6548

Stałe utrzymanie!

Ten, który na stałą pensyą pragnie być ustanowiony, zechce się zgłosić od godz. **8—10 przed południem przy ul. Rycerskiej 38,** I p. (6723

Przy **placu Sapieżyńskim nr. 8,** wielki jasny

skład

z oknem wystawnem i graniczącem mieszkaniem. (6667

Piekarnia

wraz z mieszkaniem, stósowna również na skład piwa albo na sklep handlowy, do wynajęcia zaraz albo od 1 października r. b.

Panna

z lepszego domu, znająca się na gospodarstwie domowem, skromna i uczciwa, życzy sobie przyjąć miejsce do wyręczenia pani, lub też jako sprzedawaczka w składzie towarów kolonialnych zaraz lub od 1 lipca. O łaskawe zgłoszenia uprasza się do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **6656.**

Restauracya przy nader ożywionej ulicy Poznania z pięknem urządzeniem, jest dla nieprzewidzianej choroby właściciela zaraz do przejęcia. Bliższ. wiad.: K. A. R. postl. Poznań 3 dworzec.

Chłopak,

syn uczciwych rodziców, chcący się wyuczyć dobrze zawodu rzeźnickiego, znajdzie miejsce u L. Waberskiego w Pobiedziskach.

Od wielu lat istniejąca

OBERŻA

z obszernem podwórzem, wielką stajnią zajezdną i kręgielnią, przy końskiem i bydlęcem targowisku w mieście powiatow., gdzie przeszło 5 tys. mieszkańców, z powodu podeszłego wieku właściciela, jest od 1 października rb. do wydzierżawienia. Zgł. przyjm.

J. Niemierkiewicz,

Środa (Schroda).

Z dniem 1-go października rb. ma pewne Dominium pod Poznaniem znaczniejszą ilość

mleka

do wydzierżawienia.

Zgłoszenia przyjm. ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **6787.**

Zastępca!

Do rozsprzedaży po kilkakroć odznaczonego najwyższemi nagrodami koniaku naszego z własnych gorzelni szukamy na wysoką prowizyą na Poznań i okolicę **zastępcy,** dobrze zaprowadzonego u hurtownej Klienteli. (6666

Gbr. Kurtz,

gorzelnia koniaku w Głogowie (Gr. Glogau).

Balwierz

przejąć zaraz może zaprowadzone już przedsiębiorstwo balwierskie.

Zgłoszenia przyjmuje

Hermann Fertsch

w Bninie. (6793

Nakładem i drukiem Fr. Chocieszyńskiego w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Józef Szmyt (w zastępstwie) w Poznaniu.